

הקב"ה משפיע כל טוב לישראל בכדי שלא יפסל הספר תורה

ישראל' שהם מושרשים ואחוזים בתורה הקדושה, כי אז אכן יהיו בה ששים ריבוא אותיות כמנין נשמות בני ישראל.

תירוץ שלישי מצאנו בספר 'ישמח משה' (פרשת כי תשא) שהביא בשם ספר 'זבח השלמים' (בהעלותך) שבכל תיבה מן התורה ישנם סודות ורמזים וסתר תורה, וכשמצרפים את הגלוי עם הנסתר נגיע לחשבון ששים ריבוא.

באופן רביעי נוכל לתרץ, שכן ידוע שאחת מן הדרכים שהתורה נדרשת בהן היא על פי ראשי תיבות ונוטריקון, כדאמרין בגמרא (שבת קה). 'מנין ללשון נוטריקון מן התורה' והביאו שם כמה דרשות, 'כי אב המון גוים נתתיך' (בראשית יז ה) נוטריקון אב, ב'חור, ח'ביב, מ'לך, ו'תיק, נ'אמן, וכן מלת 'אנכי' (שמות כ ב) נוטריקון א'נא נ'פשי כ'תיבת י'הבית, ועוד ועוד, עיי"ש. הרי שהתורה כותבת תיבה אחת ודרשין מינה כמה תיבות, ואם כן שפיר אפשר להגיע לשישים ריבוא אותיות בתורה.

ארבעה אופנים שבהם מרומזים ישראל בתורה

אחר הדברים האלה נבוא לבאר כמין חומר את הגמרא בחולין הנ"ל, דהנה כבר תמיהו רבים על מה שבקשו למצוא שמות הללו בתורה ולא מצאו אלא רמזים דקים ודחוקים כאלו, ובפרט משה רבינו שנזכר מאות פעמים בתורה ועם כל זה לא מצאו לו רמז אלא בתיבת 'בשגם' שעולה בגימטריא כמוהו, והוא פלא.

אכן, לדברינו נבין אל נכון את דברי הגמרא, כי הנה חז"ל הקדושים בקשו להוכיח שכל אחד ואחד מישראל יש לו שורש ואות נפרד בתורה הקדושה, ואף על פי שלפום ריהטא לא מצינו אלא שלשים ריבוא אותיות בתורה, ונשמות ישראל הלא הם שישים ריבוא, צריך לכוון את החשבון לפי אחד מארבעת הדרכים שנזכרו לעיל, ולזה מביאה הגמרא ארבעה אנשים שכל

שמות מן התורה

בפרשתן (דברים לא יח): 'ואנכי הסתר אסתיר פני וגו', ובמסכת חולין (קלט:) הביאו פסוק זה לדרשה: 'משה מן התורה מנין, (בראשית ג א) 'בשגם הוא בשר', המן מן התורה מנין, (שם ג יא) 'המן העץ', אסתר מן התורה מנין, 'ואנכי הסתר אסתיר', מרדכי מן התורה מנין, דכתיב (שמות ל כג) 'מר דרור', ומתרגמין 'מירא דכיא', ע"כ לשון הגמרא.

חשבון השישים ריבוא אותיות שבתורה

ולבאר זה נפתח ברמז הידוע המובא בקדמונים שתיבת 'ישראל' נוטריקון 'יש שישים ריבוא אותיות לתורה', דכל אחד ואחד מישראל יש לו שורש ואחיה באות אחד מן התורה ומצוה פרטית שמשם הוא יונק את חיותו. וכבר הקשה הפני יהושע (קידושין ב) ששיער בדעתו לפי פסוקי התורה שלא יתכן שיגיע מספר האותיות אלא לערך מחצית משישים ריבוא, וכן הביא מספר חסד לאברהם שמנין האותיות הוא שלושים ואחד ריבוא, ואם כן נפל פיתא בבירא. ותירץ הפני יהושע, דכיון שהתרגום נמסר גם כן מסיני, אם כן צריך לחשב גם את המקרא וגם את התרגום, ושפיר יעלה מספר האותיות לשישים ריבוא.

עוד תירץ באופן אחר, דכל אות שבתורה הקדושה יש לה שתי בחינות קדושות, קרי וכתבי, וכמו דקיימא לן שיש אם למקרא ויש אם למסורת. ולכן צריך לחשבם בנפרד.

ועל פי זה פירש זקני הגה"צ רבי חיים צוקער זצ"ל בספרו 'טל חיים', את הכתוב בפרשתן 'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפה' (דברים לא ט), 'כתבו' היינו הכתיב של התורה כפי שהיא כתובה בספר, ואילו 'שימה בפה' היינו הקרי, כפי שנמסרה לנו בעל פה לדעת איך לקרוא את התיבות, ואמר הפסוק שצריך לצרף את הקרי ואת הכתיב למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני

טעה בברכה בגלל זלזול בכבוד התורה

מסופר על הגאון בעל חזון איש ז"ל שהשתתף בשמחת חתן וכלה ובאמצע שמע שעוברת תהלוכת הכנסת ספר תורה, והוא ירד להשתתף בתהלוכה לכבוד התורה, ושם בסעודה היה תלמיד חכם אחר, והוא סבר שאין לעזוב את הסעודה ונשאר שם על אף שהחזון איש ירד, לאחר ברכת המזון כיבדו את אותו תלמיד חכם בברכת 'אשר יצר את האדם בצלמו', אך הלא התבלבל ואמר 'אשר יצר את האדם בחכמה וכו', המסובים העירו לו שטעה והוא התחיל את הברכה בשנית אך שוב טעה באותו טעות, וכולם הבינו שזה בא לו כעונש על שזלזל בכבוד התורה ובכבודו של החזון איש. עכ"ה.

ואפשר להמליץ על זה את דברי חז"ל (ברכות מב) 'תיכף לתלמיד חכם ברכה', דהיינו שאם מכבדים את התלמיד חכם ונוהגים כפי שפסק, יכולים לברך ברכה כדבעי.

ויש לפרש בזה את הפסוק בפרשתן (דברים לא ט) 'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפה', דהיינו שעל ידי שתכתבו לכם את השירה הזאת ותכבדו אותה, תהיה השירה דהיינו הברכות 'שימה בפה' ושגורה על לשונכם.

מאמר המאיר

פיוס החייט עם הבורא יתברך

פעם אחת במוצאי שבת סליחות צוה הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע להכין את המרכבה והוא יצא ונסע עד לקצה העיר, שם עצר ליד ביתו של החייט, יהודי פשוט שלא קרא ולא שנה, ורוב ימיו העביר בחצרות הפריצים לתפור להם מחלצות כפי דרישתם, השר שלום ירד מן המרכבה והתקרב בשתיקה אל החלון, אף המשמש הסתכל מאחוריו לתוך הבית ועיניו ראו מחזה מפליא: החייט מסדר שתי כוסות גדולים על השולחן ומוחג לתוכן משקה לרוב, אחר כך הושיט את ידו לחלל החדר כמי שמברך 'לחיים' לחבירו, מלמל כמה מילים, ושתה את אחת הכוסות, לאחר מכן הקיף את השולחן ועמד מעברו השני, שב והושיט את ידו בברכת 'לחיים', אמר כמה מילים למישהו בלתי נראה, ואחר כך שתה גם את הכוס השני כשעל פניו ניצרת שמחה גדולה, וכשנסתיים המחזה חזר השר שלום מבעלזא על עקיבו וחזר לביתו בלא אומר דברים, המשמש היה מלא תמיהה עצומה לפשר הענין, אך הוא לא העיז לשאול את רבו על כך, לאחר הסליחות הבחין המשמש בחייט שעומד בירכתי בית המדרש, ניגש אליו המשמש וביקש ממנו שיבאר לו את פשר מעשיו, נאנח החייט ואמר לו: הן ידוע לך שאני עושה עסקים עם הפריצים ותופר להם את בגדיהם, שנים רבות התפרנסתי ברווח מזה ופי היה מלא שבח ותהילה לבורא עולם, והנה בתחילת שנה זו אירע שאחד הפריצים שעבדתי עמו מזה שנים עזב אותי ועבר לחייט אחר, וכתוצאה מכך נפגעה פרנסתי, כעסתי מאוד על הבורא שכך עשה לי ואמרתי לו: 'אם אתה ממעט את פרנסתי אף אני אפסיק באמירת ה'חוק', לאחר תקופה עזב אותי עוד פריץ וכתשובה על כך הפסקתי להתפלל שחרית, וכשעזב אותי הפריץ השלישי הפסקתי לברך ברכת המזון, וכך נמשך הדבר כשאני הולך מדחי אל דחי וגם פרנסתי מתמעטת והולכת, עכשיו בחודש אלול עשיתי חשבון הנפש וראיתי שהפסדתי את שני העולמות, גם איבדתי את פרנסתי וגם איני שומר תורה ומצוות, פניתי אל הבורא יתברך שמו ואמרתי לו: 'הבה נתפייס זה עם זה, מעתה אחזור לשמור תורה ומצוות כדבעי, ואילו אתה תחזיר לי את פרנסתי כמקדם', והנה הדרך הוא כששני רעים מתפייסים ביניהם עושים יחדיו 'לחיים', עשיתי כן איפוא גם אני, מזגתי שתי כוסות אחד לי ואחד לרבונו של עולם, שתייתי כוס אחד ואמרתי 'לחיים! לחיים בורא עולם! מעכשיו נחיה בשלום, אני מקבל עלי לחזור ולקיים את המצוות, ואתה תפרנס אותי בהרחבה, אחר כך לקחתי את הכוס השני ואמרתי לו: 'רבונו של עולם, הלא אתה אינך שותה, אשתה אני את הכוס במקומך', כך התפייסתי עם הבורא ית"ש. נכנס המשמש אל השר שלום וסיפר לו מה שמע מפיו החייט התמים, נענה השר שלום ואמר לו: 'כל הפמליא של מעלה ירדו ובאו לראות איך שיהודי מתפייס עם קונו, חשקתי איפוא גם אני לראות את מה שכל צבא מעלה רוצים לראותו'.

ויש לרמז זה בפסוק (ישעיה ב' יט): 'שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו', דהיינו שהשר שלום הלך למרחוק לראות היאך הרחוק חזר ונעשה קרוב לבוראו, והבורא יתברך אומר לעומתו 'רפאתיו'.

אחד מהם נרמז בתורה באופן שונה: 'משה מן התורה מנין - בשגם הוא בשר', דתיבת בשג"ם, לבד ממה שהוא בגימטריא 'משה' עוד יש בו נוטריקון 'שכינה' מדברת מתוך גרונו, הרי לנו שיש הרמוזים בתורה בדרך נוטריקון.

'המן מן התורה מנין - המן העץ', דאף על פי שלפי הקרי אין כאן שום רמז להמן, מכל מקום נרמז שמו בכתיב של התיבה. ומכאן שיש לחשב את הקרי בנפרד והכתיב בנפרד, ועל ידי זה נגיע לחשבון של ששים ריבוא.

'אסתר מן התורה מנין - ואנכי הסתר אסתיר', רמז בזה על הדרך השלישי שאמרנו, שבכל אות ואות גנוזים סודות עמוקים ונשגבים, וכאשר נצרף את הנגלה והנסתר ביחד יעלה המנין לשישים ריבוא.

'מרדכי מן התורה מנין - שנאמר 'מר דרור', ומתרגמין 'מירא דכיא', רמז בזה על האופן הרביעי שבו יש להשלים החשבון לשישים ריבוא, והוא על ידי שניצורף יחד עם המקרא את התרגום, וכמו דחזינו אצל מרדכי הצדיק ששמו מרומז באותיות התרגום. לכך הביאה הגמרא דווקא ארבעה שמות הללו.

השפעות טובות בזכות התורה

על פי האמור נוכל לחדש ביאור נפלא בנוסח התפילה שאנו

אומרים בעשרת ימי תשובה: 'בספר חיים ברכה ושלוש ופרנסה טובה וגזרות טובות ישועות ונחמות נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום'. דהנה כבר עמד פעם סניגורן של ישראל הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע ואמר, שמעיקר הדין אין הקב"ה יכול להעניש ולהאביד אף נשמה אחת מבני ישראל, שהרי כל נשמה מכוננת כנגד אות אחת בתורה, וקיימא לן ספר תורה שחסר בו אות אחת פסול.

מעתה יש לפרש הכי, שכאשר אנו באים לבקש מהקב"ה שנה טובה ומתוקה אנו פותחים בטענה: 'בספר חיים', כלנו אחוזים ומושרשים בספר החיים בתורה הקדושה, ולכל אחד מאתנו אות מיוחד המכוון כנגדו, ואם כן אנו מבקשים שתשפיע עלינו 'ברכה ושלוש ופרנסה טובה וגזירות טובות ישועות ונחמות' בכדי שלא יהיה פסול ח"ו בתורה הקדושה, ואם יטען המקטרג שאין זה כך כי אין שישים ריבוא אותיות בתורה, נאמר אנו 'נזכר ונכתב לפניך', שיש קרי וכתבי בתורה, ובצירוף שניהם עולה החשבון לשישים ריבוא באופן ש'אנחנו וכל עמך בית ישראל' מכוונים כנגד אותיות התורה הקדושה, וממילא אנו מבקשים שתחתמנו לאלתר 'לחיים טובים ולשלום'.

ליטול חלק בהוצאת הגליון ולהארות והערות או לקבל הגליון, ניתן לפנות gilyonhamier@gmail.com

דפוס והוצאה לאור

דפוס מלכות בארה"ק
עוסק כבר מזה שנים
בהדפסת ספרים באיכות
ובמהירות הנדרשת

עימוד - גראפיק - הדפסה - שופינג

מיוחד
לעת הצורך
הדפסה של
2 ימים

הוצאה לאור
עריכה • עימוד • הדפסה

חדש!!!
הדפסת
ספרים גם
בכמות
קטנה

עריכה

גליון זה ועוד ספרים וגליונות רבים וחשובים נערכו ע"י עורכי מלכות הוצאה לאור בארה"ק
צוות אברכים תלמידי חכמים
שידם רב להם
במבמני התורה והחסידות